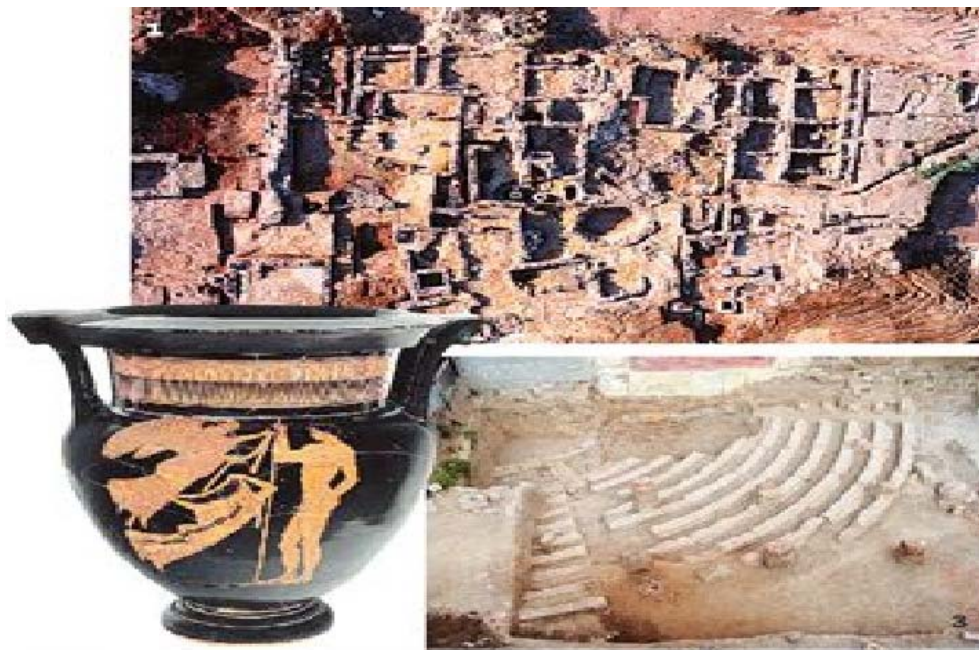

**Ο Χορηγικός φάκελος συντάχθηκε με τη συνεργασία του
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ / Β' ΕΦΟΡΕΙΑΣ
ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ του
ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ και του ΕΠΙΣΚΗΝΙΟΥ.**

Αρχαίο Θέατρο Αχαρνών

Χορηγικός Φάκελος

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΑΧΑΡΝΩΝ

Ιανουάριος 2011

Περιεχόμενα:

Δήμος Αχαρνών.....σελ.3
Σύντομη ιστορική αναδρομή.....σελ. 4-8
Το Αρχαίο Θέατρο Αχαρνώνσελ. 9-11
Σημερινή κατάσταση.....σελ. 12-14
Προϋπολογισμός.....σελ. 15-19

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

Δήμος Αχαρνών

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

Σύντομη ιστορική αναδρομή

Ο αρχαίος δήμος των Αχαρνών ανήκε από τον 6ο π.Χ. αιώνα στην Οινηίδα φυλή και στην Τριπτύ IV της Μεσογαίας. Σύμφωνα με το Θουκυδίδη ήταν ο μεγαλύτερος αρχαίος δήμος μετά την Αθήνα "...αφίκοντο ες Αχαρνάς χώρον μέγιστον της Αττικής των δήμων καλουμένων".

Τα λεγόμενα του Θουκυδίδη επιβεβαιώνονται καθώς οι Αχαρνές αντιπροσωπεύονταν στην αθηναϊκή βουλή με 22 βουλευτές - περισσότερους από όλους τους άλλους περιφερειακούς δήμους- και διέθεταν μεγάλο αριθμό οπλιτών και ιππέων που πολέμησαν στο πλευρό των Αθηναίων κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο. Αδιάψευστος μάρτυρας της ιστορικής πορείας των Αχαρνών είναι ο πλούτος των ευρημάτων από τις σωστικές ως επί το πλείστον ανασκαφές που διενεργούνται στην περιοχή μας από τη Β' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων.

Οι Αχαρνείς, από τους πλουσιότερους κατοίκους της Αττικής, χρωστούσαν την ευμάρειά τους στην καλλιέργεια της εύφορης πεδιάδας μεταξύ Αχαρνών και Αθηνών και στο εμπόριο του κάρβουνου που έκαναν (ήταν γνωστοί "ανθρακείς"), χάρη στη γειτονία τους με το βουνό της Πάρνηθας. Στην εύφορη αυτή πεδιάδα των Αχαρνών εισέβαλλε επανειλημμένα τα πρώτα έξι χρόνια του Πελοποννησιακού Πολέμου ο βασιλιάς της Σπάρτης Αρχίδαμος με το στρατό του. Εδώ είχαν κτήματα πολλοί πλούσιοι Αθηναίοι μεταξύ των οποίων και ο Περικλής, που καταγόταν από τον αρχαίο Χολαργό, που τοποθετείται στην περιοχή του σημερινού Καματερού. Πολλοί αρχαίοι συγγραφείς επίσης αναφέρονται στο δήμο των Αχαρνών: Πausanias, Θουκυδίδης, Λουκιανός, Σενέκας, Πίνδαρος, Αριστοφάνης, Πλούταρχος, Διόδωρος Σικελός, Ξενοφώντας, Δημοσθένης, Ισοκράτης, Στέφανος Βυζάντιος, Ηρωδιανός κ.ά.

Για την προέλευση και την ερμηνεία του ονόματος "Αχαρναί" οι απόψεις ποικίλλουν. Σύμφωνα με ένα λογοπαίγνιο κωμικού ποιητή της4

αρχαιότητας η λέξη προέρχεται από το "αχάρνα" ή "αχαρνός" που σημαίνει λαβράκι, επειδή η πεδιάδα των Αχαρνών είχε το σχήμα αυτού του ψαριού. Το όνομα, κατά μια άλλη άποψη, "Αχαρναί" προέρχεται από ομώνυμο μυθικό ήρωα, ιδρυτή της πόλης, από τον οποίο πήραν το όνομά τους, όπως συνέβη και με πολλές άλλες αρχαίες πόλεις. Το πιθανότερο ωστόσο είναι πως το όνομα είναι προελληνικό.

Οι παλαιότερες αρχαίες ενδείξεις στην περιοχή όπου αναπτύχθηκε ο αρχαίος δήμος των Αχαρνών ανάγονται στους νεολιθικούς χρόνους. Από τα γεωμετρικά χρόνια (11^{ος} - 8^{ος} αι. π.Χ.) υπάρχουν άφθονες αρχαιολογικές μαρτυρίες που προέρχονται κυρίως από ανασκαφές τάφων σε πολλές θέσεις του αρχαίου δήμου.

Στους κλασικούς και ελληνιστικούς χρόνους (5^{ος} - 2^{ος} αι. π.Χ.) χρονολογείται το μεγαλύτερο πλήθος των ευρημάτων από την περιοχή των Αχαρνών, που προέρχονται στην πλειονότητά τους από νεκροταφεία που ανασκάφηκαν σε όλη την έκταση των σημερινών Αχαρνών, τμήματα από το οδικό δίκτυο της πόλης, τμήματα αγωγών που ανήκαν στον "αχαρνικό οχετό", ένα σπουδαίο υδραυλικό έργο του 4^{ου} αι. π.Χ. που υδροδοτούσε τις Αχαρνές και τους γύρω δήμους. Και από το οδικό δίκτυο της εποχής αυτής σώθηκαν αρκετά κατάλοιπα.

Τα ελάχιστα οικιστικά κατάλοιπα της κλασικής εποχής, περίοδο ακμής του δήμου, που έχουν βρεθεί στις Αχαρνές, μπορούν να αποδοθούν πιθανότατα στην κατανομή των οικιστικών πυρήνων, στους οποίους ήταν οργανωμένος ο δήμος, στην πολύ μεγάλη έκταση που αυτός καταλάμβανε και στην καταστροφή των μικρών συνήθως οικιών της κλασικής εποχής από τις μεγαλύτερες ρωμαϊκές οικιστικές εγκαταστάσεις, καθώς πολλές φορές κάτω από τους ρωμαϊκούς τοίχους βρίσκουμε παλιότερους κλασικής εποχής. Το κέντρο του αρχαίου δήμου, όπου θα ήταν οι ναοί της Αθηνάς Ιππίας, του θεού Άρη και το θέατρο του δήμου, φαίνεται πως ήταν και τότε στην ίδια περίπου περιοχή που βρίσκεται και το σημερινό κέντρο του δήμου, όπως μας δείχνει η πολύ πρόσφατη ανακάλυψη τμήματος του αρχαίου θεάτρου των Αχαρνών. Κατάλοιπα επίσης πολυτελών σπιτιών ή δημόσιων κτιρίων βρέθηκαν και στην κεντρική πλατεία του δήμου, μπροστά στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο (περίτεχνα αρχιτεκτονικά μέλη και τμήμα από το κάτω μέρος κορμού αγάλματος γυναικείας μορφής κλασικών χρόνων).

Αντίθετα με την σπανιότητα των οικιστικών στοιχείων από την κλασική περίοδο, από την ρωμαϊκή και υστερορωμαϊκή εποχή σώζονται αρκετά κατάλοιπα: τάφοι, κατοικίες, αγροτικές και εργαστηριακές εγκαταστάσεις, λουτρά, αγωγοί, κ.λπ.

Η κατοίκηση του χώρου κατά τα υστερορωμαϊκά και βυζαντινά χρόνια συμπληρώνεται από τις μεγάλες αγροικίες. Επιπλέον, τη σπουδαιότητα της περιοχής από στρατιωτικής πλευράς δηλώνει και η πληθώρα των οχυρώσεων που απαντούν στους λόφους τριγύρω από τις Αχαρνές. Η₅

κατοίκηση των Αχαρνών συνεχίστηκε και στα χρόνια που ακολούθησαν. Την αδιάσπαστη συνέχεια της κατοίκησης στην περιοχή έως τους νεότερους χρόνους επιβεβαιώνουν πολλοί ναοί των Αχαρνών και της Πάρνηθας που ανάγουν την χρονολόγησή τους στους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους.

Οι Αχαρνές ήταν το κυριότερο οικιστικό και οικονομικό κέντρο μετά την πόλη της Αθήνας κατά την Τουρκοκρατία.

Τέλος, ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι πως σε παλιά εκκλησιάκια των Αχαρνών (Αγία Τριάδα στην Πάρνηθα, Αγία Σωτήρα, Άγιοι Σαράντα, Άγιος Ιωάννης) είναι ορατά και σήμερα μεμονωμένα αρχιτεκτονικά μέλη από αρχαία κτίρια που χρησιμοποιήθηκαν ως οικοδομικό υλικό σε δεύτερη χρήση.

Μνημεία

Σημαντικά μνημεία των Αχαρνών θεωρούνται:

- Μυκηναϊκός Θολωτός Τάφος στον Κόκκινο Μύλο
- «Τύμβος του Σοφοκλή» στην Βαρυμπόμπη*
- Αρχαίο θέατρο σε κεντρικό τμήμα της πόλης (οδός Σαλαμίνας)
- Αδριάνειο Υδραγωγείο (ρωμαϊκό)
- Αχαρνικός Οχετός (αρδευτικό έργο)
- Ρωμαϊκή Αγροικία

Εκτός από τα μνημεία για τα οποία έγινε λόγος παραπάνω, κατάλοιπα από τα οδικό δίκτυο, οικιστικοί πυρήνες, αποχετευτικά, αρδευτικά έργα και νεκροταφεία αποτελούν κατά κύριο λόγο τα υλικά τεκμήρια από τα οποία λαμβάνουμε πληροφορίες για το δημόσιο και ιδιωτικό βίο των Αχαρνών των προϊστορικών και αρχαίων χρόνων.

Βυζαντινά Χρόνια

Την αδιάσπαστη ιστορική συνέχεια της κατοίκησης στην περιοχή έως τους νεότερους χρόνους επιβεβαιώνουν πολλές εκκλησίες των Αχαρνών και της Πάρνηθας που ανάγουν την χρονολόγησή τους στους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους, με εξαίρετο εσωτερικό διάκοσμο. Ο σεισμός όμως του 1999, παρόλο που επέφερε ανεπανόρθωτες ζημιές στα μνημεία, ταυτόχρονα έφερε στο φως αξιόλογες τοιχογραφίες ασβεστοχρισμένες.

Χαρακτηριστικοί βυζαντινοί ναοί είναι οι: ο Άγιος Νικόλαος στην Αγία Σωτήρα και η Αγία Τριάδα στην Πάρνηθα.

Φραγκοκρατία - Τουρκοκρατία - Επανάσταση 1821

Πρώτη ιστορική πληροφορία την εποχή της Φραγκοκρατίας για την ύπαρξη χωριών και εγκαταστάσεων στο Μενίδι είναι η Βούλα του Πάπα Ιννοκέντιου ΓΑ' που εκδόθηκε το 1209. Αναφορά στο όνομα, γίνεται επίσης στα κατάστιχα φορολογίας κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κατοχής.

Οι Αχαρνές ήταν το κυριότερο οικιστικό και οικονομικό κέντρο μετά την πόλη της Αθήνας κατά την Τουρκοκρατία. Στο δήμο οργανώθηκε επαναστατικό αρχηγείο και ξεκίνησε την ένοπλο δράση με σημαντικό στρατιωτικό σώμα. Οι Έλληνες επαναστάτες εκδιώκουν τους Τούρκους κατά τον Μάιο του 1829. Στο μακρόχρονο αιματηρό αγώνα διακρίθηκαν σαν ηγετικές μορφές της επανάστασης οι οπλαρχηγοί Χασιάς Μελέτης, Τζεβάζ Λέκκας, Γκίκας, Νίκας και αναδείχθηκαν ως ηρωικές φυσιογνωμίες – οι Μενιδιάτες Αγωνιστές του '21.

20ος-21ος αιώνας

Η πρώτη κοινότητα ιδρύθηκε το 1835 σύμφωνα με Βασιλικό Διάταγμα και συστάθηκε από γηγενείς κατοίκους. Εν συνεχεία η κοινότητα ενισχύθηκε από Αρβανίτες, Αιγαιοπελαγίτες, Κρητικούς, Θεσσαλούς, Μακεδόνες, Ηπειρώτες, παλιννοστούντες Πόντιους από τη Σοβιετική Ένωση, Ομογενείς Βορειοηπειρώτες, οικονομικούς μετανάστες κ.α.. Ολοφάνερα πιστοποιείται μια πληθυσμιακή σύνθεση η οποία και επιβεβαιώνεται με την ύπαρξη αρκετών πολιτιστικών συλλόγων μέσα στα όρια του Δήμου.

Σήμερα είναι ένας από τους μεγαλύτερους σε έκταση δήμους του νομού, ο οποίος χαρακτηρίστηκε **ολυμπιακός** μεταξύ άλλων το 2004. Σημειώνεται πως και η πληθυσμιακή κίνηση που παρουσιάζει η περιοχή είναι ιδιαίτερα δυναμική, σε βαθμό που στις μέρες μας ο πληθυσμός των Αχαρνών φτάνει τους 120.000 κατοίκους.

Ο δήμος αποτελεί πόλο εγκατάστασης παραγωγικών μονάδων του δευτερογενή τομέα. Παρατηρείται υψηλή συγκέντρωση μεταποιητικών μονάδων όπως βιομηχανικές και βιοτεχνίες, αποθήκες κονδρεμπορίου και εκθετήρια εταιρειών λόγω της σχετικά φτηνής γης και ανυπαρξίας ελέγχου της τελευταίας. Ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού απασχολείται σε βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες.

Ο δήμος Αχαρνών αποτελεί το σημείο εκκίνησης και αναφοράς για τον ορεινό όγκο και το φυσικό περιαστικό περιβάλλον της Πάρνηθας.

Το κείμενο βασίστηκε στο βιβλίο της **Μαρίας Πλάτωνος-Γιώτα** "Αχαρναί ιστορική και τοπογραφική επισκόπηση των Αρχαίων Αχαρνών, των γειτονικών Δήμων και των οχυρώσεων της Πάρνηθας", Δήμος Αχαρνών 2004.

* Ο επονομαζόμενος «Τύμβος του Σοφοκλή», βιβλιογραφικά γνωστός ως τύμβος της Καμβέζας, αν και ανακηρύχθηκε πρόσφατα ως αρχαιολογικός χώρος από το Κ.Α.Σ. δεν είναι αποδεκτό από όλη την επιστημονική κοινότητα ότι ανήκει στο μεγάλο τραγικό.

Μαρμάρινη επιτύμβια στήλη της Πατροκλέας με σκηνή αποχαιρετισμού. Βρέθηκε στις Αχαρνές. 4ος αι. π.Χ. Μουσείο Πειραιά.

Άγαλμα θρηνωδού από μεγάλο επιτάφιο μνημείο στις Αχαρνές. Βερολίνο, Αρχαιολογικό Μουσείο Πέργαμου.

Μετόπη από ψηφισματικό ανάγλυφο με την Αθηνά και τον Άρη. 4ος αιώνας π.Χ.

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

Το Αρχαίο Θέατρο Αχαρνών

Την ύπαρξη του θεάτρου Αχαρνών μαρτυρούν δύο σημαντικότερες επιγραφές του β' μισού του 4ου αι. π.Χ. Μία αναθηματική που είχε βρεθεί σε παλιές έρευνες από ξένους περιηγητές, αναφέρει τα έσοδα από τη μίσθωση του θεάτρου σε ιδιώτες για παραστάσεις τραγωδίας ή κωμωδίας, από τα οποία θα πληρώνονταν οι λατρευτικές ανάγκες του δήμου. Μια άλλη στήλη, όπου αναγράφονταν δύο ψηφίσματα, ως κάλυμμα αγωγού, βρέθηκε το 1987, από την κ. Μαρία Πλάτωνος, στην ανασκαφή ενός ρωμαϊκού λουτρού πίσω από τον Αγ. Γιάννη, στην οδό Λιοσίων και σε πολύ μικρή απόσταση από το σημείο εύρεσης του θεάτρου.

Με τα ψηφίσματα αυτά τιμώνται ο ταμίας του δήμου για τη χρηστή διαχείριση του ταμείου της πόλης, ο δήμαρχος Αχαρνών και ο επιμελητής Διονυσίων. Τους απονέμεται έπαινος και στεφάνι από κισσό. Η δημόσια αναγγελία της απονομής των στεφανιών θα γινόταν στο θέατρο του δήμου, όπου κατά την εορτή των Διονυσίων, αυτοί και οι εγγονοί τους θα είχαν την τιμή εφ' όρου ζωής να κάθονται στα πρώτα έδρανα (τις λεγόμενες προεδρίες). Η στήλη με τα ψηφίσματα θα στήνονταν με

φροντίδα του δημάρχου και έξοδα από το δημόσιο ταμείο, στο ιερό της Ιππίας Αθηνάς.

Το Αρχαίο Θέατρο Αχαρνών αποκαλύφθηκε στην οδό Σαλαμίνας αριθ. 21 κοντά στη διασταύρωση με την οδό Λιοσίων, στο κέντρο του σημερινού δήμου κατά την παρακολούθηση εκσκαφής σε ιδιωτική ιδιοκτησία, για την ανέγερση τριώροφης οικοδομής. Οι αμφιθεατρικά τοποθετημένοι ορθογώνιοι ασβεστολιθικοί δόμοι, που εμφανίστηκαν και διαμόρφωναν σειρέςεδράνων, δεν άφηναν από την αρχή αμφιβολία για την ταύτιση του ευρήματος: ανήκαν στο κυκλικό κοίλο ενός αρχαίου οικοδομήματος. Οι οικοδομικές εργασίες διακόπηκαν και άρχισε αμέσως η σωστική αναγραφή του οικοπέδου με έκτακτες επιχορηγήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, τη βοήθεια του Δήμου Αχαρνών (με την παραχώρηση δύο εργατών) και κάποιου ιδιώτη χορηγού.

Η μέχρι τώρα ανασκαφική έρευνα έφερε στο φως μια ολόκληρη κερκίδα, πλάτους 5 μ. (στο δυτικό της τμήμα) και 22μ. (στο ανατολικό της τμήμα) με 11 σειρές καθισμάτων από ασβεστολιθικούς δόμους σε ημικυκλική διάταξη, που είχαν μεταφερθεί προφανώς από κάποιο τοπικό λατομείου λίθου. Τα προϊόντα της επεξεργασίας των λίθων (η λατύπη) δείχνουν ότι η τελική επεξεργασία έγινε επί τόπου. Ανασκάφθηκε επίσης μικρό τμήμα κερκίδας, βόρεια της πρώτης, που συνεχίζεται άθικτη, όπως πιστεύει η κ. Πλάτωνος, κάτω από το θεμέλιο της νεόκτιστης καφετέριας, που έχει θεμελιωθεί σε ψηλότερο επίπεδο από αυτό του θεάτρου και το μισό άλλης κερκίδας νότια της πρώτης, που συνεχίζεται κάτω από το οδόστρωμα της οδού Σαλαμίνας.

Επίσης αποκαλύφθηκε και πολύ μικρό τμήμα της ορχήστρας σε βάθος 2,3 περίπου μέτρων. Είναι φανερό ότι το υπόλοιπο τμήμα του κοίλου, οι πάροδοι, η ορχήστρα και το σκηνικό οικοδόμημα βρίσκονται κάτω από τα προς βορρά -ΒΔ, κτίσματα και κάτω από το δρόμο. Αναμένεται να αποκαλυφθούν όταν θα συνεχισθεί η ανασκαφική έρευνα που σταμάτησε, ελλείψει πιστώσεων, το καλοκαίρι του 2007 και όταν ολοκληρωθεί η απαλλοτρίωση των γεγονικών οικοπέδων, που αποφασίστηκε πρόσφατα από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, όπου αυτό εκτείνεται.

Ο προσανατολισμός του θεάτρου είναι προς τα Δ-ΒΔ. Οι κερκίδες έχουν θεμελιωθεί στο φυσικό ελαφρώς επικλινές προς τα ανατολικά έδαφος. Το πλάτος των εδωλίων είναι σχετικά μικρό (από 0,22 έως 0,40 μ.), ενώ η απόσταση μεταξύ τους ποικίλλει, καθώς έχουν ελαφρώς μετακινηθεί κατά τόπους και μερικά τμήματα, κυρίως από τη νότια κερκίδα, λείπουν. Κάτω από τον διάδρομο, μεταξύ της ορχήστρας και των πρώτων καθισμάτων, φαίνεται ότι υπάρχουν δόμοι ακτινωτά διατεταγμένοι (βρέθηκε ένας και στην βόρεια παρειά εμφανίζεται άλλος) που καλύπτουν τον αποστραγγιστικό αγωγό που είναι απαραίτητος για τη διοχέτευση των νερών της βροχής, καθώς ο υδροφόρος ορίζοντας της

περιοχής είναι πολύ ψηλά. Ανάλογη διάταξη συναντούμε σε πολλά θέατρα όπως π.χ. στο θέατρο Σικυώνας στην Κόρινθο και της Ηράκλειας στην Ιταλία, που χρονολογούνται στα τέλη του 4ου αρχές 3ου αιώνα. Μεταξύ της 10ης και της 11ης σειράς καθισμάτων υπήρχε το διάζωμα, δυστυχώς κατεστραμμένο από παλιά άροση, που μόνο μικρό τμήμα του διασώθηκε προς τα βόρεια. Στα ανατολικά του οικοπέδου, όπου θα εκτεινόταν το άνω τμήμα του θεάτρου, η διατάραξη από την άροση και την οικοδομική δραστηριότητα δε μας επιτρέπει να εξαγάγουμε σαφή συμπεράσματα για τη μορφή και τα υλικά του «επιθεάτρου». Υπάρχει όμως η πιθανότητα να ήταν ξύλινο.

Από την περίμετρο της ορχήστρας εντοπίστηκαν πέντε δόμοι, διαφορετικού μεγέθους ο καθένας με επιμελημένη την ορατή προς τους θεατές επιφάνεια και λίγο βαθύτερα μικρό τμήμα του χαλικόστρωτου δαπέδου της ορχήστρας. Κομμάτια κατεργασμένων μαρμάρων που βρέθηκαν στην περιοχή αυτή, πολλά καμπύλου σχήματος, προέρχονται πιθανώς από τους μαρμαρίνους θρόνους της προεδρίας. Ανασκάφηκαν δύο κάθετες ράμπες μεταξύ των τριών κερκίδων. Στην νότια εντοπίστηκαν δύο βαθμίδες κλίμακας, διαμορφωμένες από πατημένο χώμα και μικρούς λίθους. Ο μη εντοπισμός τους όμως στην βόρεια κλίμακα, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι αυτές ή καταστράφηκαν στις άλλες ράμπες ή ότι μεταξύ των κερκίδων σχηματιζόταν τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο κεκλιμένο επίπεδο χωρίς βαθμίδες (ράμπες). Η κατοίκηση του χώρου πριν τη δημιουργία του θεάτρου, όπως συμπεραίνεται από την παρουσία προϊστορικών οστράκων και λεπίδων οψιανού στην επίχωσή του και ειδικά μεταξύ των εδράνων, φαίνεται να είναι παλαιότερη (από το 3000 περίπου π.Χ.). Μεταξύ των επιφανειακών ευρημάτων συγκαταλέγονται 12 αρκετά διαβρωμένα χάλκινα νομίσματα, από τα οποία λίγα της εποχής φραγκοκρατίας, με τελευταίο χρονολογικά ένα νόμισμα του Γεωργίου του Α'. Η κατασκευή του θεάτρου δε μπορεί να αναχθεί με βεβαιότητα σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, οπωσδήποτε όμως η χρονολογία των επιγραφών που αναφέρουν το θέατρο (μέσα του 4ου αι. π.Χ.) μας δίνουν ένα χρονολογικό όριο πριν από το οποίο το θέατρο ήταν ήδη σε χρήση. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας και τη μελέτη του ανασκαφικού υλικού (που βρίσκεται βέβαια σε αρχικό στάδιο) αναμένεται να προσδιοριστεί με μεγαλύτερη ακρίβεια ο χρόνος κατασκευής και λειτουργίας του, οι χρονολογικές φάσεις και μετασκευές του, και να αντληθούν πληροφορίες για το ακριβές σχήμα το μέγεθος του κοίλου και της ορχήστρας.

ΜΑΡΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΧΑΡΝΩΝ

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Στην παρούσα φάση έχει αποκαλυφθεί μέρος της ορχήστρας και δέκα σειρές εδωλίων.

Η έκταση που καταλαμβάνει, στην παρούσα φάση, η ανασκαφή είναι 220 μ². Η ορχήστρα βρίσκεται σε βάθος - 3,00 μ. από την ελεύθερη επιφάνεια (οδός Σαλαμίνος), η κατασκευή των εδωλίων είναι από πυρόλιθο, ο οποίος είναι ιδιαίτερα εύθρυπτος με ελάχιστη μηχανική αντοχή και μηδενική αντίσταση στη διάβρωση.

Η περιοχή που ανακαλύφθηκε το μνημείο δέχεται – το χειμώνα - μεγάλη ποσότητα υδάτων ενισχυόμενη από το βουνό της Πάρνηθας –ιδιαίτερα μετά την απώλεια των δασικών όγκων - με αποτέλεσμα η ποσότητα των

υδάτων να επιβαρύνει σημαντικά το μνημείο.

Η ορχήστρα λόγω της χαμηλότερης στάθμης από τον περιβάλλοντα χώρο συγκεντρώνει όλη την ποσότητα υδάτων (της βροχής αλλά και των προερχομένων από τον υδροφόρο ορίζοντα, ο οποίος είναι ψηλά), με αποτέλεσμα να λιμνάζουν χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα απομάκρυνσής τους.

Ακόμα κατά την ροή των υδάτων από ψηλά με κατεύθυνση την ορχήστρα διαβρώνουν τον πυρόλιθο και τους διαδρόμους – οι οποίοι είναι κατασκευασμένοι από χώμα – με αποτέλεσμα να αποσυνθέτουν (αποδομούν) τον οργανισμό του θεάτρου.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Α' ΦΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Στόχος: η πλήρης αποκάλυψη του μνημείου

Συνολικό κόστος: 200.000 €

A. 1. Απαλλοτρίωση

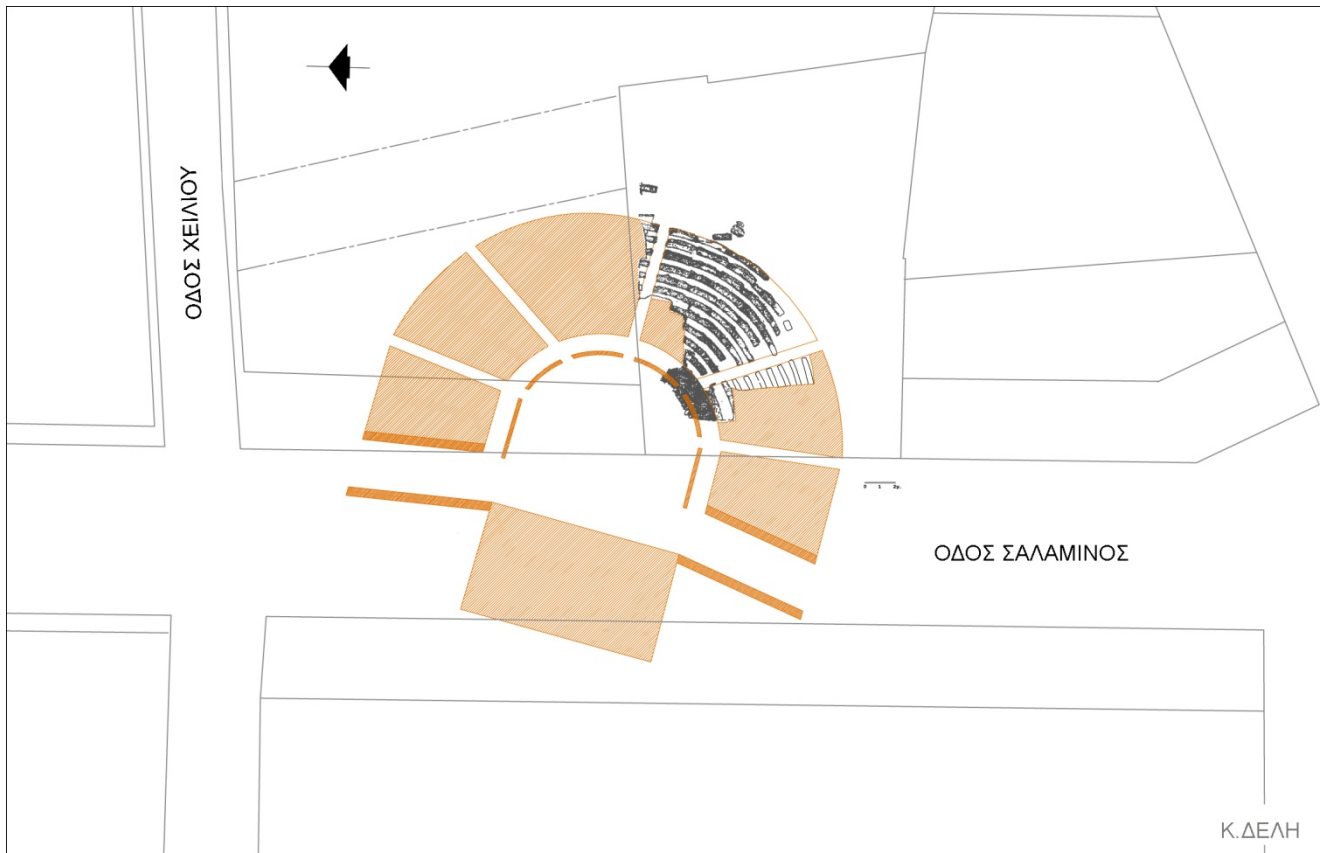
Για τη συνέχιση των εργασιών αποκάλυψης αυτού του τόσο σημαντικού μνημείου πρέπει να ολοκληρωθεί η απαλλοτρίωση του ακινήτου, εντός του οποίου έχει αποκαλυφθεί το τμήμα του θεάτρου. Το κόστος απαλλοτρίωσης του ακινήτου αυτού έχει οριστεί από το δικαστήριο στα 475.950 ευρώ. Η διαδικασία της απαλλοτρίωσης βρίσκεται σε τελικό στάδιο και αναμένεται η καταβολή των χρημάτων στους δικαιούχους μέσα στο επόμενο τρίμηνο.

Παράλληλα πρέπει να προχωρήσει η απαλλοτρίωση και δεύτερου, όμορου με το πρώτο, οικοπέδου (βλ. χάρτη παρακάτω). Το κόστος της απαλλοτρίωσης του ακινήτου αυτού εκτιμάται κατ' αναλογία με το πρώτο στα 450.000 ευρώ. Απαιτείται η έκδοση της βεβαίωσης πίστωσης από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Πιστώσεων (Τ.Α.Π.Α.) προκειμένου να εκδοθεί Κοινή Υπουργική Απόφαση για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης.

Την απαλλοτρίωση προχωρά η Διεύθυνση Απαλλοτριώσεων και Ακίνητης Περιουσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, με διευθυντή τον κο Γιουρούση Αντώνη, ενώ τα χρήματα θα καταβληθούν από το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Πιστώσεων. Το «ΔΙΑΖΩΜΑ», σε συνεργασία με το «ΕΠΙΣΚΗΝΙΟ» και τη Διεύθυνση Απαλλοτριώσεων και Ακίνητης Περιουσίας προσπαθούν να επισπεύσουν τη διαδικασία των απαλλοτριώσεων.

A. 2. Διευθέτηση των ομβρίων υδάτων -αποστραγγιστικά έργα, το εκτιμώμενο κόστος θα καλύψει ο δήμος Αχαρνών

Για την προστασία του μνημείου απαιτείται η διευθέτηση των ομβρίων υδάτων, η απομάκρυνση των αναβλυζόντων υδάτων που προέρχονται από τον υδροφόρο ορίζοντα και η συλλογή και απομάκρυνση των λιμναζόντων υδάτων από την ορχήστρα του θεάτρου. Το έργο αυτό θα αναλάβει ο Δήμος Αχαρνών, συνδέοντας το αποχετευτικό δίκτυο της ορχήστρας του θεάτρου με το αποχετευτικό δίκτυο της πόλης.

A. 3. Αποκάλυψη μνημείου

Κόστος: 200. 000 €

Αφού ολοκληρωθούν οι παραπάνω διαδικασίες θα είναι ελεύθερο το έδαφος για να συνεχιστούν οι εργασίες αποκάλυψης του μνημείου.

Με στόχο την πλήρη αποκάλυψη του μνημείου ο δήμος Αχαρνών θα προχωρήσει στην πολεοδομική ανάπλαση της περιοχής, η οποία μεταξύ άλλων θα περιλαμβάνει την πεζοδρόμηση της οδού Σαλαμίνας, όπου υπάρχει τμήμα του θεάτρου (βλ. χάρτη παραπάνω). Η προοπτική της πεζοδρόμησης θα δώσει τη δυνατότητα απελευθέρωσης του μνημείου, αλλά και σταδιακής εξοικείωσης των πολιτών του δήμου Αχαρνών με το μνημείο. Με αυτό τον τρόπο ελπίζουμε ότι η λάμψη και η ιερότητα του μνημείου θα επηρεάσει την καθημερινότητα των πολιτών και θα αναβαθμίσει καθοριστικά τη ζωή της πόλης.

Συνεπώς, σε πρώτο χρόνο θα είναι διαθέσιμος για ανασκαφικές εργασίες ο χώρος της οδού Σαλαμίνας που καταλαμβάνει το μνημείο και σε

δεύτερο χρόνο το οικόπεδο ιδιοκτησίας Ε. Τριβέλα που θα απαλλοτριωθεί. Το κόστος των εργασιών αποκάλυψης υπολογίζεται να ανέλθει στο ποσό των 200.000 ευρώ.

Β' ΦΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Στόχος: συντήρηση του μνημείου

Συνολικό κόστος: 100.000 €

Β. 1. Συντήρηση εδωλίων

Κόστος: 100.000 €

Για τη συντήρηση των εδωλίων του θεάτρου απαιτείται ο καθαρισμός και η στερέωση των δομικών στοιχείων που αποτελούν τα εδώλια και τους διαδρόμους. Το κόστος των παραπάνω εργασιών ανέρχεται στα 100.000 ευρώ.

3. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Α' ΚΑΙ Β' ΦΑΣΗΣ

Α' φάση - Αποκάλυψη μνημείου: 200.000 ευρώ

Β' φάση - Στερέωση, συμπλήρωση, συντήρηση εδωλίων, διαδρόμων και ορχήστρας : 100.000 ευρώ.

Σύνολο: 300.000 Ευρώ

Επικοινωνία:

Μπουμπουλίνας 30 (1^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ ΤΚ10682

Τηλ : 2108254256 fax: 8254258

www.diazoma.gr info@diazoma.gr

**ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
ΑΧΑΡΝΩΝ**

ΟΔΥΣΣΕΩΣ 34 (1^{ος} όροφος) ΑΧΑΡΝΕΣ ΤΚ 13673

Τηλ: 210 2467212 – 210 3313977 fax: 210 3313977

www.episkinion.org info@episkinion.org

